

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Ogrodnik szkółkarz (611305)

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Ogrodnik szkółkarz

(611305)

Ogrodnicy

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Ogrodnik szkółkarz (611305)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [588]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce wykonane przez zespół ekspercki.

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	7
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	8
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	9
2.7. Zawody pokrewne	9
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	10
3.1. Zadania zawodowe	10
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie gleby, podłoża oraz materiałów do prowadzenia upraw szkółkarskich.....	10
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie upraw szkółkarskich oraz przygotowywanie roślin do sprzedaży	11
3.4. Kompetencje społeczne.....	14
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	14
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	15
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	15
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	15
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	16
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	17
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	18
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	19
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	19
7. SŁOWNIK POJĘĆ	21
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze).....	21
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe).....	23

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Ogrodnik szkółkarz 611305

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Ogrodnik.
- Ogrodnik producent bylin.
- Ogrodnik producent drzew i krzewów owocowych.
- Ogrodnik producent drzew i krzewów ozdobnych.
- Ogrodnik producent sadzonek.
- Szkółkarz.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 6113 Gardeners, horticultural and nursery growers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe oraz międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w marcu 2019 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspertki:

- Wojciech Gostomski – Doradca Consultants Ltd. sp. z o.o., Gdynia.
- Rafał Kozik – Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących, Kraków.
- Izabela Pyszkowska – Poradnia Doradztwa Zawodowego i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, Elbląg.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Anna Będzińska – Doradca Consultants Ltd. sp. z o.o., Gdynia.
- Joanna Gralak-Merchel – Doradca Consultants Ltd. sp. z o.o., Gdynia.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Włodzimierz Walkusz – Doradca Consultants Ltd. sp. z o.o., Gdynia.

Recenzenci:

- Małgorzata Broła – Kuratorium Oświaty w Warszawie, Delegatura w Radomiu, Radom.
- Karolina Karpińska – Szkoła Podstawowa Specjalna nr 26 w Lublinie, Lublin.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Marek Rudziński – Krajowe Centrum Edukacji Rolniczej w Brwinowie, Brwinów.
- Monika Szymańska – Fundacja na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa, Warszawa.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2019 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Ogrodnik szkółkarz wykonuje prace związane z rozmnażaniem²⁴ roślin sadowniczych²³ oraz bylin³, drzew i krzewów ozdobnych. Produkuje sadzonki wieloletnich roślin sadowniczych, drzewek owocowych oraz krzewów jagodowych¹¹.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Ogrodnik szkółkarz jest zawodem o charakterze produkcyjnym. Zajmuje się produkcją materiału szkółkarskiego¹⁵ roślin sadowniczych oraz ozdobnych. Prowadzi mateczniki¹³, sady zrażnikowe²⁶, sady nasienne²⁵ w celu pozyskania materiału rozmnożeniowego¹⁴. Przygotowuje nasiona do siewu oraz części roślin do rozmnażania. Wykonuje szczepienie²⁷ i okulizacje¹⁷ drzew i krzewów. Prowadzi produkcję w matecznikach podkładek²¹ oraz sadzonek w szkółkach bylin, drzew i krzewów. Wykonuje cięcia formujące drzew i krzewów ozdobnych w celu nadania im pożądanego wyglądu.

Ogrodnik szkółkarz może produkować materiał rozmnożeniowy na własne potrzeby, do dalszej produkcji lub go sprzedawać. Prowadzi również sprzedaż sadzonek bylin, drzewek owocowych, krzewów jagodowych oraz drzew i krzewów ozdobnych.

Sposoby wykonywania pracy

W swojej pracy **ogrodnik szkółkarz** stosuje metody, techniki i sposoby związane m.in. z:

- ocenianiem przydatności gleby do uprawy określonych roślin szkółkarskich,
- przygotowaniem do siewu i sadzenia podkładek oraz sadzonek,
- dobieraniem gatunków roślin szkółkarskich do warunków klimatycznych, które występują na danym terenie, jak również do zapotrzebowania i oczekiwań klientów,
- wykonywaniem zabiegów uprawowych³², takich jak orka¹⁸, bronowanie¹, nawożenie,
- rozmnażaniem roślin szkółkarskich poprzez wysiew nasion, pozyskiwaniem sadzonek poprzez podział roślin oraz dokonywanie odpowiednich cięć roślin matecznych,
- sadzeniem roślin szkółkarskich bezpośrednio w gruncie lub w pojemnikach,
- wykonywaniem zabiegów pielęgnacyjnych, polegających na nawadnianiu roślin, ochronie przed przymrozkami, zwalczaniu chorób, szkodników, chwastów,
- cięciem drzew i krzewów w celu uzyskania odpowiednich ich form,
- wykopywaniem ręcznym lub mechanicznym roślin szkółkarskich, a następnie ich sortowaniem,

- przygotowywaniem wykopanych roślin szkółkarskich do ich dotowania⁵ lub przechowywania w chłodniach szkółkarskich,
- pakowaniem, etykietowaniem i transportowaniem roślin szkółkarskich do punktów sprzedaży, a następnie ich sprzedażą,
- posługiwaniem się maszynami, urządzeniami stosowanymi w uprawach szkółkarskich oraz ich konserwowaniem, zgodnie z zaleceniami producentów,
- automatyzowaniem procesu produkcji szkółkarskiej poprzez zastosowanie nowoczesnych systemów opartych o programy komputerowe sterujące procesem technologicznym.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Praca w zawodzie **ogrodnik szkółkarz** odbywa się często na wolnym powietrzu, w trudnych warunkach atmosferycznych, z narażeniem na działanie wiatru i deszczu. Może być wykonywana również w szklarniach, tunelach foliowych, halach, magazynach, chłodniach szkółkarskich, w warunkach o zmiennej wilgotności powietrza i różnej temperaturze, czasem przy słabym oświetleniu. Wymaga niejednokrotnie dużego wysiłku fizycznego np. przy podnoszeniu, przenoszeniu ciężkich rzeczy oraz przyjmowania wymuszonej pozycji ciała, np. pochylonej, obciążającej kręgosłup, mięśnie i stawy. W niewielkim zakresie czynności zawodowe mogą być realizowane w biurze, gdzie odbywa się prowadzenie dokumentacji szkółkarskiej.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Ogrodnik szkółkarz w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- miniciągniki, ciągniki rolnicze, ciągniki szcudłowe⁴,
- maszyny i narzędzia do uprawy gleby, np.: głębosze⁹, pługi, kultywatory¹², brony, glebogryzarki⁸,
- maszyny i narzędzia do siewu i sadzenia, np.: siewniki, bruzdowniki², sadzarki półautomatyczne, automatyczne,
- maszyny i narzędzia do prac pielęgnacyjnych, np.: obsypniki¹⁶, pielniki¹⁹, spulchniacze²⁹,
- maszyny i narzędzia do nawożenia i ochrony roślin, np.: rozsiewacze nawozów, opryskiwacze,
- maszyny i narzędzia do wykopywania materiału szkółkarskiego, np.: wyorywacze boczne (szkółkarskie)³¹, kombajny do wykopywania drzewek,
- środki transportu, np.: przyczepy, wózki ręczne, samochody, wózki jezdniowe (np. widłowe),
- inne specjalistyczne maszyny i narzędzia stosowane w matecznikach i szkółkach, np.: mieszalniki do podłoża, maszyny do napełniania m.in. doniczek podłożem, dmuchawy szkółkarskie do usuwania trocin z rzędów w matecznikach, defoliatory mechaniczne⁶, sekatory pneumatyczne²⁸, systemy nawadniania i fertygacji⁷,
- narzędzia ręczne, np.: sekatory, piły, noże ogrodnicze, przyrządy do szczepienia, szpadle, łopaty, grabie, nożyce.

Organizacja pracy

Charakter pracy **ogrodnika szkółkarza** zależy od wielkości gospodarstwa szkółkarskiego, powierzchni mateczników oraz od rodzaju produkowanego materiału roślinnego. Praca w większym gospodarstwie wiąże się z przemieszczaniem po często rozległym terenie, wykorzystywaniem większych gabarytowo i bardziej zróżnicowanych maszyn i narzędzi. Może wiązać się z również

z węższą specjalizacją wykonywanych zadań zawodowych. W zależności od miejsca pracy i wykonywanych czynności zawodowych, ogrodnik może wykonywać pracę indywidualnie lub w zespole. W pierwszym przypadku w całości samodzielnie realizuje powierzone mu zadania i osobiście odpowiada za ich wykonanie. Praca zespołowa polega na wspólnym wykonywaniu części prac, np. usuwaniu chwastów z upraw szkółkarskich, rozmnażaniu roślin, przesadzaniu roślin, wykopywaniu i przygotowywaniu do sprzedaży.

Ogrodnik szkółkarz prowadzący własne gospodarstwo może kierować zespołem pracowników oraz odpowiadać np. za planowanie wielkości i terminów produkcji szkółkarskiej lub prac do wykonania, jak również za kontakty z klientami czy osobami pracującymi w laboratoriach i urzędach. Może również nadzorować pracę innych osób, kontaktując się z nimi przede wszystkim w sposób werbalny.

Praca odbywa się najczęściej w systemie jednozmianowym z nasileniem prac w okresie wiosennym, letnim i jesiennym, związanym z sezonowością produkcji ogrodniczej. Czasem może wiązać się z wyjazdami w celu wykonywania zadań zawodowych w uprawach położonych poza gospodarstwem szkółkarskim, do sklepów i hurtowni zajmujących się zaopatrzeniem w środki produkcji, innych szkółek itp. W zależności od specyfiki i technologii produkcji materiału szkółkarskiego, może wystąpić konieczność wykonywania części zadań zawodowych w dni wolne od pracy, w tym święta.

Praca czasem może być rutynowa w zależności od wykonywanych czynności zawodowych, terminu oraz technologii produkcji i różnorodności produkowanego materiału szkółkarskiego. Wymaga rozwiązywania problemów, które powstają w czasie produkcji materiału szkółkarskiego.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Podczas wykonywania prac w zawodzie **ogrodnik szkółkarz** mogą pojawiać się liczne zagrożenia mające wpływ na zdrowie i życie człowieka, w tym związane z występowaniem czynników szkodliwych dla zdrowia. Pracownik wykonujący ten zawód narażony jest na różnego rodzaju choroby, m.in.:

- choroby skóry,
- choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia,
- choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi.

Choroby te mogą być wywoływane przez:

- bytujące w ziemi i wywołujące choroby i zakażenia szkodliwe i pasożytnicze organizmy, takie jak wirusy, pierwotniaki, nicienie, grzyby i różnego rodzaju bakterie (pałeczki okrężnicy, i salmonelli, laseczki tężca i zgorzeli gazowej),
- występujące w dużym stężeniu pyły organiczne pochodzenia roślinnego i zwierzęcego wywołujące alergie,
- zatrucia spowodowane kontaktem z preparatami chemicznymi np. stosowanymi środkami ochrony roślin³⁰, nawozami mineralnymi, jak również kontaktem z roślinami trującymi.

Czynniki niebezpieczne prowadzące do urazów i wypadków przy pracy m.in.:

- praca maszynami z wirującymi elementami,
- praca narzędziami z ostrymi elementami,
- przemieszczanie się, w tym środkami transportu po śliskiej i nierównej powierzchni,
- porażenie prądem elektrycznym podczas pracy z wadliwie działającym sprzętem elektrycznym,
- wyciek substancji szkodliwych podczas awarii maszyn i urządzeń.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **ogrodnik szkółkarz** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- silna budowa ciała,
- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu krążenia,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność zmysłu węchu,
- sprawność narządu równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- rozróżnianie barw,
- ostrość wzroku,
- zmysł równowagi,
- czucie dotykowe,
- powonienie,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- spostrzegawczość,
- zręczność rąk,
- zręczność palców,
- brak lęku przed wysokością;

w kategorii sprawności i zdolności

- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- wyobraźnia przestrzenna,
- uzdolnienia techniczne,
- wyobraźnia i myślenie twórcze,
- zdolność motywowania siebie,
- zdolność do przestrzegania reguł, przepisów i standardów,
- współdziałanie i współpraca w zespole (grupie);

w kategorii cech osobowościowych

- gotowość do pracy w szybkim tempie,
- gotowość do współdziałania,
- gotowość do pracy indywidualnej,
- gotowość do pracy w warunkach monotonnych,
- odpowiedzialność za działania zawodowe,
- odpowiedzialność proekologiczna,
- samodzielność,
- samokontrola,
- systematyczność,
- dyspozycyjność,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek fizyczny,
- rzetelność,

- dokładność,
- dbałość o jakość pracy,
- ciekawość poznawcza,
- wrażliwość estetyczna,
- wytrwałość i cierpliwość,
- gotowość do ustawicznego uczenia się,
- zamiłowanie do ładu i porządku.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Wykonywanie zawodu **ogrodnik szkółkarz** wymaga dobrego ogólnego stanu zdrowia i sprawności fizycznej. Pod względem wydatku energetycznego praca w tym zawodzie należy do prac średnio ciężkich. Nie występują w niej specyficzne obciążenia umysłowe.

Bezwzględnym przeciwwskazaniem do wykonywania tego zawodu jest m.in. silne uczulenie na alergenę występujące w środowisku pracy.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2019 r.) przepisy nie określają minimalnego wykształcenia dla zawodu **ogrodnik szkółkarz**. Preferowane jest posiadanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje w zawodach pokrewnych – ogrodnik lub technik ogrodnik. W tych zawodach obecnie kształcą szkoły branżowe I stopnia (dawniej zasadnicze szkoły zawodowe), technika ogrodnicze, a od 1 września 2020 r. również branżowe szkoły II stopnia.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

W pracy w zawodzie **ogrodnik szkółkarz** preferowane jest posiadanie tytułu:

- ogrodnik – uzyskanego na podstawie ukończonego kwalifikacyjnego kursu zawodowego dla kwalifikacji RL.05 Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych, zdanego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną oraz posiadanego wykształcenia ogólnego na poziomie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadniczej szkole zawodowej),
- technik ogrodnik – uzyskanego na podstawie ukończonego kwalifikacyjnego kursu zawodowego w ramach kwalifikacji RL.05 Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych i RL.18 Planowanie i organizacja prac ogrodniczych, zdanych egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną oraz posiadanego wykształcenia ogólnego na poziomie średnim,
- certyfikatów (zaświadczeń) potwierdzających udział w szkoleniach branżowych w zakresie szkółkarstwa.

Możliwość uzyskania pracy w tym zawodzie zwiększa posiadanie dodatkowych uprawnień, często wręcz wymaganych przez pracodawców, np. prawa jazdy uprawniającego do prowadzenia

samochodów osobowych (kategoria prawa jazdy B) lub ciągników rolniczych z przyczepami (kategoria prawa jazdy T) oraz kierowcy wózka jezdniowego (np. widłowego).

Preferowane jest posiadanie szkolenia z zakresu stosowania środków ochrony roślin. Osoba pierwszy raz odbywa szkolenie podstawowe zakończone egzaminem i potwierdzone stosownym zaświadczeniem ważnym 5 lat. Po upływie jego ważności uczestniczy w szkoleniu uzupełniającym, zakończonym egzaminem, co potwierdzone jest zaświadczeniem ważnym 5 lat.

WAŻNE:

Osoby stosujące środki ochrony roślin mają ustawowy obowiązek ukończenia szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Pracownik w zawodzie **ogrodnik szkółkarz**, w zależności od posiadanego wykształcenia i doświadczenia zawodowego może:

- nadzorować i organizować przebieg procesów technologicznych związanych z produkcją szkółkarską,
- organizować i kontrolować pracę podwładnych, pełnić obowiązki kierownika niższego i średniego szczebla,
- rozszerzać swoje kompetencje zawodowe poprzez podejmowanie kształcenia i/lub szkolenia w zawodach pokrewnych.

Ważną formą rozwoju zawodowego jest otworzenie własnej szkółki zajmującej się produkcją sadzonek drzewek i krzewów owocowych lub materiału szkółkarskiego ozdobnego oraz uzyskanie kierunkowego wykształcenia na poziomie branżowej szkoły II stopnia (od 1 września 2020 r.), technikum lub studiów wyższych. Potwierdzone wykształcenie kierunkowe może ułatwić awans na wyższe stanowiska kierownicze.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2019 r.) osoba pracująca w zawodzie **ogrodnik szkółkarz** może potwierdzić swoje kompetencje poprzez zdanie egzaminu potwierdzającego kwalifikacje właściwe dla zawodu ogrodnik lub technik ogrodnik przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną, w ramach kwalifikacji:

- RL.05 Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych,
- RL.18 Planowanie i organizacja prac ogrodniczych.

Istnieje możliwość potwierdzania kompetencji przydatnych w zawodzie ogrodnik szkółkarz poprzez uzyskanie certyfikatów ukończenia różnego rodzaju kursów i szkoleń, w szczególności z zakresu stosowania środków ochrony roślin czy potwierdzające uprawnienia operatora wózka jezdniowego (np. widłowego).

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **ogrodnik szkółkarz** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Inżynier ogrodnictwa	213204
Technik ogrodnik ^S	314205
Chirurg pielęgniarz drzew	611301
Kierownik gospodarstwa ogrodniczego	611302
Ogrodnik ^S	611303
Ogrodnik producent nasion	611304
Ogrodnik terenów zieleni	611306
Ogrodnik – uprawa grzybów jadalnych	611307
Ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych	611308
Ogrodnik – uprawa warzyw polowych	611309
Ogrodnik – uprawy pod osłonami	611310
Producent i zbieracz ziół	611311
Pielęgniarz trawników/murawy (greenkeeper)	611312

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **ogrodnik szkółkarz** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Ustalanie terenu pod zakładanie upraw szkółkarskich.
- Z2 Przygotowywanie gleby pod zakładanie upraw szkółkarskich.
- Z3 Rozmnażanie roślin szkółkarskich.
- Z4 Zakładanie upraw szkółkarskich.
- Z5 Pielęgnowanie upraw szkółkarskich.
- Z6 Wykonywanie cięć formujących roślin szkółkarskich.
- Z7 Wykopywanie, przechowywanie i przygotowywanie do sprzedaży roślin szkółkarskich.
- Z8 Prowadzenie dokumentacji szkółkarskiej.
- Z9 Obsługiwanie specjalistycznych maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w produkcji szkółkarskiej oraz ich konserwowanie.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie gleby, podłoża oraz materiałów do prowadzenia upraw szkółkarskich

Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie gleby, podłoża oraz materiałów do prowadzenia upraw szkółkarskich obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Ustalanie terenu pod zakładanie upraw szkółkarskich	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Wpływ czynników klimatyczno-glebowych na wybór terenu pod uprawę roślin szkółkarskich; • Wymagania klimatyczno-glebowe roślin szkółkarskich; • Wpływ czynników ekonomicznych na rozwój upraw szkółkarskich; • Wpływ ukształtowania terenu na jego wybór pod uprawę roślin szkółkarskich. 	<ul style="list-style-type: none"> • Określać czynniki klimatyczno-glebowe gospodarstwa szkółkarskiego; • Dobierać gatunki roślin szkółkarskich do warunków klimatyczno-glebowych gospodarstwa; • Dobierać gatunki uprawianych roślin szkółkarskich do zapotrzebowania rynku; • Dobierać rodzaj uprawy szkółkarskiej do ukształtowania terenu.

Z2 Przygotowywanie gleby pod zakładanie upraw szkółkarskich	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Wpływ sposobów przygotowania gleby na wzrost i rozwój roślin szkółkarskich; • Wpływ wykonanych zabiegów uprawowych na wzrost i rozwój roślin szkółkarskich; • Sposoby wykonywania zabiegów uprawowych przygotowujących glebę pod zakładanie upraw szkółkarskich; • Rolę nawożenia roślin na etapie przygotowania gleby i podłoża; • Rodzaje podłoży stosowanych w uprawach szkółkarskich; • Metody i technikę przygotowywania podłoża do rozmnażania oraz prowadzenia upraw szkółkarskich. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobierać sposoby przygotowywania gleby do uprawianych roślin szkółkarskich; • Przygotowywać glebę pod zakładanie upraw szkółkarskich; • Dobierać zabiegi uprawowe przygotowujące glebę do wybranej technologii uprawy roślin szkółkarskich; • Wykonywać zabiegi uprawowe przygotowujące glebę pod zakładanie upraw szkółkarskich; • Dobierać skład i dawki nawozów do wymagań roślin szkółkarskich na etapie przygotowania gleby i podłoża; • Dobierać podłoża do wymagań roślin oraz technologii produkcji roślin szkółkarskich; • Przygotowywać podłoża w zależności od technologii produkcji roślin szkółkarskich.

Z3 Rozmnażanie roślin szkółkarskich	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Sposoby rozmnażania roślin szkółkarskich; • Terminy i sposoby zbioru owoców na nasiona; • Sposoby pozyskiwania nasion roślin szkółkarskich oraz warunki ich przechowywania; • Sposoby przygotowania nasion roślin szkółkarskich do siewu; • Terminy rozmnażania roślin szkółkarskich; • Terminy i metody pozyskiwania materiału rozmnożeniowego roślin szkółkarskich; • Sposoby i techniki przygotowywania sadzonek roślin szkółkarskich; • Techniki i warunki ukorzenia się sadzonek roślin szkółkarskich. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobierać i stosować sposoby rozmnażania do uprawianych roślin szkółkarskich; • Dobierać terminy oraz sposoby zbioru owoców na nasiona do gatunku uprawianych roślin szkółkarskich; • Pozyskiwać oraz przechowywać nasiona roślin szkółkarskich; • Przygotowywać nasiona roślin szkółkarskich do siewu; • Dobierać terminy rozmnażania roślin do uprawianych roślin szkółkarskich; • Dobierać terminy i metody pozyskiwania materiału rozmnożeniowego roślin szkółkarskich; • Dobierać sposoby i techniki przygotowywania sadzonek roślin szkółkarskich; • Przygotowywać sadzonki roślin szkółkarskich; • Dobierać techniki i warunki ukorzenia się sadzonek różnych gatunków roślin szkółkarskich; • Stosować techniki i warunki ukorzenia się sadzonek różnych gatunków roślin szkółkarskich.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie upraw szkółkarskich oraz przygotowywanie roślin do sprzedaży

Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie upraw szkółkarskich oraz przygotowywanie roślin do sprzedaży obejmuje zestaw zadań zawodowych Z4, Z5, Z6, Z7, Z8, Z9, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z4 Zakładanie upraw szkółkarskich	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Terminy i sposoby wysiewu nasion roślin szkółkarskich; • Metody siewu nasion roślin szkółkarskich; • Metodę <u>pikowania siewek</u>²⁰ roślin szkółkarskich; • Terminy sadzenia różnych gatunków roślin szkółkarskich; • Metody przygotowania sadzonek roślin szkółkarskich do transportu oraz sadzenia; • Technikę sadzenia roślin szkółkarskich w gruncie i pojemnikach; • Sposoby i zasady zakładania upraw szkółkarskich w gruncie i pojemnikach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobierać terminy i sposoby wysiewu nasion do uprawianych roślin szkółkarskich oraz możliwości agrotechnicznych gospodarstwa; • Wykonywać siew nasion roślin szkółkarskich; • Pikować siewki roślin szkółkarskich; • Dobierać terminy sadzenia do uprawianych roślin szkółkarskich; • Przygotowywać sadzonki roślin szkółkarskich do transportu oraz sadzenia; • Sadzić sadzonki roślin szkółkarskich w gruncie i pojemnikach; • Zakładać uprawy szkółkarskie według wybranej technologii produkcji.

Z5 Pielęgnowanie upraw szkółkarskich	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Potrzeby wodne roślin szkółkarskich uprawianych w gruncie i pojemnikach; • Metody nawadniania roślin szkółkarskich uprawianych w gruncie i pojemnikach; • Sposoby ochrony roślin szkółkarskich przed przymrozkami; • Potrzeby nawozowe roślin szkółkarskich uprawianych w gruncie i pojemnikach; • Rodzaje nawozów i metod nawożenia stosowanych w uprawach gruntowych i pojemnikowych roślin szkółkarskich; • Rodzaje zabiegów pielęgnacyjnych wykonywanych w uprawach szkółkarskich prowadzonych w gruncie i pojemnikach; • Metody ochrony roślin przed chorobami, szkodnikami i chwastami stosowane w uprawach szkółkarskich prowadzonych w gruncie i pojemnikach; • Rodzaje środków ochrony roślin stosowane do zwalczania chorób, szkodników i chwastów w uprawach gruntowych i pojemnikowych; • Zasady i terminy przesadzania roślin szkółkarskich uprawianych w gruncie i pojemnikach; • Wymagania i przepisy w zakresie ochrony środowiska. 	<ul style="list-style-type: none"> • Określać potrzeby wodne roślin szkółkarskich uprawianych w gruncie i pojemnikach; • Dobierać i stosować metody nawadniania roślin szkółkarskich uprawianych w gruncie i pojemnikach; • Dobierać i stosować sposoby ochrony roślin szkółkarskich przed przymrozkami; • Określać potrzeby nawozowe roślin szkółkarskich uprawianych w gruncie i pojemnikach; • Dobierać nawozy i metody nawożenia do sposobu prowadzenia upraw szkółkarskich; • Dobierać i wykonywać zabiegi pielęgnacyjne w uprawach szkółkarskich prowadzonych w gruncie i pojemnikach; • Zwalczać choroby, szkodniki i chwasty dostępnymi metodami ochrony roślin w uprawach szkółkarskich prowadzonych w gruncie i pojemnikach; • Dobierać i stosować środki ochrony roślin do zwalczania chorób, szkodników i chwastów w uprawach roślin szkółkarskich prowadzonych w gruncie i pojemnikach; • Przesadzać rośliny szkółkarskie uprawiane w gruncie i pojemnikach; • Wykonywać zabiegi uprawowe i pielęgnacyjne zgodnie z zasadami ochrony środowiska.

Z6 Wykonywanie cięć formujących roślin szkółkarskich	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady wykonywania cięć formujących roślin szkółkarskich; 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobierać sposoby formowania drzew i krzewów do zapotrzebowania rynku zbytu;

<ul style="list-style-type: none"> • Terminy wykonywanie cięć formujących roślin szkółkarskich; • Technikię <u>podkrzesywania</u>²² roślin szkółkarskich; • Sposoby zabezpieczania ran po cięciu roślin szkółkarskich. 	<ul style="list-style-type: none"> • Określać terminy wykonywania cięć formujących roślin szkółkarskich; • Podkrzesywać rośliny szkółkarskie; • Zabezpieczać rany po cięciu roślin szkółkarskich.
--	--

Z7 Wykopywanie, przechowywanie i przygotowywanie do sprzedaży roślin szkółkarskich

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady i technikię wykopywania roślin szkółkarskich; • Normy jakościowe dotyczące sortowania roślin szkółkarskich; • Zasady przygotowania wykopanych roślin szkółkarskich do dołowania lub przechowywania w chłodniach szkółkarskich; • Sposoby pakowania oraz przygotowywania do transportu roślin szkółkarskich; • Metody sprzedaży roślin szkółkarskich. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykopywać rośliny szkółkarskie ręcznie lub mechanicznie; • Sortować wykopane rośliny szkółkarskie zgodnie z odpowiednimi normami; • Przygotowywać wykopane rośliny szkółkarskie do dołowania lub przechowywania w chłodniach szkółkarskich; • Pakować oraz przygotowywać do transportu rośliny szkółkarskie; • Sprzedawać rośliny szkółkarskie.

Z8 Prowadzenie dokumentacji szkółkarskiej

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Przepisy prawa dotyczące prowadzenia dokumentacji roślin szkółkarskich; • Zasady <u>kwalifikacji szkótek</u>¹⁰ roślin szkółkarskich; • Zasady prowadzenia kart magazynowanych przechowywanych roślin szkółkarskich; • Zasady obrotu i sprzedaży roślin szkółkarskich w kraju i za granicą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzić dokumentację upraw szkółkarskich – książki szkółkarskie (podkładek, szkótek i innych) zgodnie z przepisami prawa; • Przygotowywać szkótkę roślin szkółkarskich do kwalifikacji; • Prowadzić karty magazynowe przechowywanych roślin szkółkarskich; • Prowadzić dokumentację związaną z obrotem i sprzedażą roślin szkółkarskich w kraju i za granicą.

Z9 Obsługiwanie specjalistycznych maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w produkcji szkółkarskiej i ich konserwowanie

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Instrukcje obsługi specjalistycznych maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych do prac wykonywanych w uprawach szkółkarskich; • Przepisy BHP, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska podczas stosowania maszyn, narzędzi i urządzeń w uprawach szkółkarskich; • Zasady działania komputerowych systemów sterujących procesem nawadniania i nawożenia stosowanych w produkcji szkółkarskiej; • Metody i sposoby konserwacji maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w uprawach szkółkarskich; • Sposoby i techniki wykonywania przeglądów maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosować się do zaleceń producenta maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych do prac wykonywanych w uprawach szkółkarskich; • Posługiwać się maszynami, narzędziami i urządzeniami stosowanymi w uprawach szkółkarskich zgodnie z zasadami BHP, przepisami ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska oraz zaleceniami producenta; • Stosować komputerowe systemy sterujące procesem nawadniania i nawożenia w produkcji szkółkarskiej; • Konserwować maszyny, narzędzia i urządzenia stosowane w uprawach szkółkarskich; • Wykonywać przeglądy maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w uprawach

<p>w uprawach szkółkarskich;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metody i techniki wykonywania drobnych napraw maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w uprawach szkółkarskich; • Potrzebę utrzymania maszyn, narzędzi i urządzeń sprawnych technicznie, czystych i gotowych do pracy. 	<p>szkółkarskich;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykonywać drobne naprawy maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w uprawach szkółkarskich; • Utrzymywać maszyny, narzędzia i urządzenia sprawne technicznie, czyste i gotowe do pracy.
--	---

3.4. Kompetencje społeczne

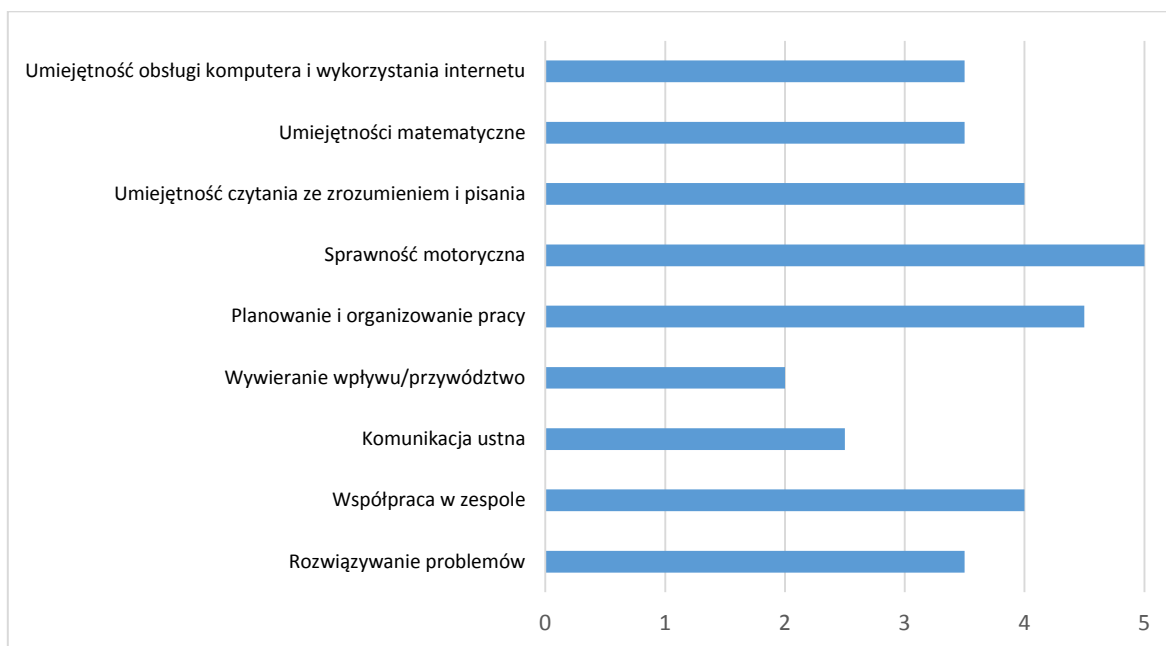
Pracownik w zawodzie **ogrodnik szkółkarz** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane zadania zawodowe oraz ochronę środowiska.
- Wykonywania prac samodzielnie oraz do podejmowania współpracy zespołowej podczas wykonywania zadań zawodowych.
- Dostosowywania się do zmian występujących w środowisku pracy oraz zmieniającej się mody i trendów na rynku szkółkarskim.
- Oceniania jakości wykonywanych zadań zawodowych.
- Podnoszenia własnych kompetencji zawodowych zgodnie z postępem technologicznym w zawodzie oraz potrzebami pracodawcy.
- Przestrzegania zasad kultury i etyki podczas wykonywania zadań zawodowych.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **ogrodnik szkółkarz**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **ogrodnik szkółkarz**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **ogrodnik szkółkarz** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Ogrodnik szkółkarz może pracować w:

- prywatnych gospodarstwach ogrodniczych,
- przedsiębiorstwach ogrodniczych,
- gospodarstwach szkółkarsko-sadowniczych,
- gospodarstwach szkółkarskich,
- gospodarstwach sadowniczych,
- centrach ogrodniczych,
- firmach zajmujących się dystrybucją materiału szkółkarskiego,
- firmach zajmujących się produkcją lub dystrybucją maszyn, narzędzi, urządzeń i środków produkcji wykorzystywanych w pracy ogrodnika szkółkarza.

Ogrodnik szkółkarz może prowadzić własne gospodarstwo szkółkarskie lub prowadzić działalność gospodarczą w tym zakresie. Systematycznie rośnie liczba miejsc pracy w tym zawodzie. Zapotrzebowanie na pracowników w tym zawodzie może mieć również charakter sezonowy.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**
<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometr.zawodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>
Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>
Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>
Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>
Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>
Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:
<http://zielonalinia.gov.pl>
Portal Prognozowanie Zatrudnienia:
www.prognozowaniezatrudnienia.pl
Portal EU Skills Panorama:
<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>
Europejski portal mobilności zawodowej EURES:
<https://eures.praca.gov.pl>
<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2019 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie prowadzi się przygotowania kandydatów do pracy w zawodzie **ogrodnik szkółkarz**.

Kształcenie w zawodach pokrewnych ogrodnik i technik ogrodnik oferują branżowe szkoły I i II stopnia.

Możliwe jest również uczestnictwo w kwalifikacyjnych kursach zawodowych (dla dorosłych) w ww. zawodach pokrewnych, w ramach kwalifikacji: RL.05 Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych oraz RL.18 Planowanie i organizacja prac ogrodniczych, które mogą organizować:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Potwierdzenie ww. kwalifikacji prowadzą (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Osoby, które uzyskały powyższe kwalifikacje, mają możliwość otrzymania również suplementu Europass (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (do dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe), co ma istotne znaczenie w przypadku poszukiwania pracy za granicą.

Absolwent szkoły średniej po zdaniu egzaminu maturalnego może rozwijać swoje kompetencje zawodowe na studiach wyższych o profilu ogrodniczym.

WAŻNE:

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, które wchodzi w życie od 1 września 2019 r., ulegają zmianie dotychczasowe symbole kwalifikacji wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego, na kody składające się z trzech wielkich liter, wskazujących na przyporządkowanie do jednej z 32 branż, występujących w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego. Zmianie uległy również nazwy niektórych z dotychczasowych kwalifikacji. Nowa regulacja umożliwia prowadzenie kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych lub na kursach umiejętności zawodowych.

Szkolenie

Dla osób pracujących w zawodzie **ogrodnik szkółkarz** wskazane jest ukończenie dodatkowych specjalistycznych szkoleń z zakresu szkółkarstwa. Tematyka szkoleń może obejmować takie zagadnienia, jak: zalecenia jakościowe dla ozdobnego materiału szkółkarskiego, wymagania wytwarzania i jakości materiału szkółkarskiego, szkodliwość i objawy chorób wywołanych przez wirusy na materiale szkółkarskim, ekspozycja towarów, obsługa klienta. Przydatne są również szkolenia kierowców wózków jezdniowych (np. widłowych).

Osoby stosujące środki ochrony roślin mają ustawowy obowiązek ukończyć szkolenie w tym zakresie. Szkolenia organizują Ośrodki Doradztwa Rolniczego w różnych częściach kraju.

Organizatorzy tych szkoleń potwierdzają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

Przykładowe instytucje oferujące szkolenia w zawodzie ogrodnik szkółkarz:

- wyspecjalizowane instytucje komercyjne, organizacje branżowe,
- instytucje oferujące szkolenia (kursy) w celu potwierdzenia kompetencji wymaganych do wykonywania określonych prac (tzw. uprawnienia zawodowe),
- producenci maszyn, urządzeń, wyposażenia, narzędzi, materiałów,
- dostawcy szkoleń on-line.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2019 r.) osób pracujących w zawodzie **ogrodnik szkółkarz** waha się najczęściej w granicach od 2250 zł do 3700 zł miesięcznie brutto w przeliczeniu na pełen etat. W przypadku umowy cywilno-prawnej (zlecenia) jest to często minimalne wynagrodzenie, czyli w 2019 r. 14,70 zł za godzinę.

Osoby z bogatym doświadczeniem zawodowym zdobytym np. w instytucjach badawczych czy gospodarstwach szkółkarskich, jak również kierownicy zespołów, na których ciąży duża odpowiedzialność za efekty pracy podlegających im zespołów pracowniczych, czy też za pracę indywidualnych osób, mogą liczyć na ponadprzeciętne zarobki, czyli na ponad 3700 zł brutto miesięcznie. Posiadają oni niejednokrotnie unikalną, często niszową, wysoce specjalistyczną wiedzę z zakresu szkółkarstwa.

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód ogrodnik szkółkarz uzależniony jest też od:

- szczegółowego zakresu zadań zawodowych,
- wykształcenia,
- stażu pracy,
- sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- rodzaju pracodawcy, wielkości i kapitału firmy,
- liczby przedsiębiorstw działających na danym terenie,
- regionu zatrudnienia,
- koniunktury na rynku szkółkarskim.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **ogrodnik szkółkarz** możliwe jest zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

Warunkiem niezbędnym do zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O), w przypadku możliwości skorygowania ich szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych,
- z dysfunkcją sfery psychicznej (02-P), jeśli na stanowisku pracy nie występują czynniki stresogenne, choroba jest w remisji i chory podejmuje leczenie, nie jest zaburzony rytm dnia i nocy oraz zachowana jest zasada równego traktowania pracowników,
- z dysfunkcją sfery intelektualnej (01-U), pod warunkiem, że zadania i czynności robocze nie przekraczają możliwości intelektualnych pracownika, co zwykle oznacza, że są proste i powtarzalne,
- z epilepsją (06-E), mogą wykonywać zawód na wybranych stanowiskach pracy, pod warunkiem, że napady padaczkowe występują sporadycznie i są sygnalizowane przez aurę, występują głównie wieczorem lub w nocy, nie powodują zbytniego zmęczenia i stosunkowo szybko następuje regeneracja sił po ich wystąpieniu, a przebieg choroby nie prowadzi do charakteropatii padaczkowej. Mogą być one zatrudnione warunkowo, po racjonalnym ograniczeniu zakresu zadań do sytuacji, w których możliwy jest stały nadzór i ewentualna szybka pomoc, a stanowisko pracy nie stwarza potencjalnych zagrożeń w przypadku emisji choroby.
- z innymi rodzajami niepełnosprawności wynikającymi z chorób układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego i innymi, pod warunkiem, że praca nie wymaga znacznego wysiłku fizycznego lub jest zorganizowana w taki sposób, aby pracownik miał możliwość

regularnego przyjmowania leków i dokonywania niezbędnych zabiegów pielęgnacyjno-medycznych (np. zastrzyków insulinowych).

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2019 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.03.2019 r.

- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2268, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1310, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 568).
- Ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1259, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2138, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 432).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 316).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału szkółkarskiego (Dz. U. poz. 757).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. poz. 276).

Literatura branżowa:

- Chmiel H. (red.): Uprawa Roślin ozdobnych. Wyd. 4. PWRiL, Warszawa 2000.
- Czynczyk A.: Szkółkarstwo sadownicze. Wyd. 3. PWRiL, Warszawa 2012.
- Hołownicki R.: Technika opryskiwania roślin. Plantpress, Kraków 2014.
- Katalog roślin. Drzewa, krzewy, byliny. Agencja Promocji Zieleni, Warszawa 2016.
- Kowalczyk J., Bieganowski F.: Mechanizacja ogrodnictwa cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000.
- Kurowski L.: Drzewa i krzewy iglaste. Multico, Warszawa 2014.
- Marek J., Krzemińska A.: Rozmnażanie wegetatywne roślin ozdobnych. PWRiL, Warszawa 2011.
- Rejman A.: Szkółkarstwo roślin sadowniczych. Wyd. 2. PWRiL, Warszawa 2002.
- Seneta W., Dolatowski J.: Dendrologia. Wyd. 4. PWN, Warszawa 2008.
- Szkółkarstwo, dwumiesięcznik. Plantpress, Kraków.
- Szydło W.: Szkółkarstwo ozdobne wybrane zagadnienia. Wyd. 3. Agencja Promocji Zieleni, Warszawa 2018.
- Waszkiewicz C., Kuczewski J.: Maszyny rolnicze. Cz. 1, Maszyny i urządzenia do produkcji roślinnej. WSiP, Warszawa 1998.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.03.2019]:

- Barometr zawodów 2019. Raport podsumowujący badania w Polsce: https://barometrzwodow.pl/userfiles/Barometr/2019/raport_ogolnopolski_pl.pdf
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- e-katalog roślin Związku Szkółkarzy Polskich: <https://www.e-katalogroslin.pl/search/basic>
- Etykiety środków ochrony roślin: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/etykiety-srodkow-ochrony-roslin>
- Informatory o egzaminach potwierdzających kwalifikacje zawodowe: <https://cke.gov.pl/egzamin-zawodowy/egzamin-zawodowy-formula-2017/informatory/informatory-2>
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie ogrodnik oraz egzaminu w kwalifikacji RL.05 Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych: https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/611303.pdf

- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik ogrodnik oraz egzaminu w kwalifikacji RL.05 Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych oraz RL.18 Planowanie i organizacja prac ogrodniczych:
https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/314205.pdf
- Lista odmian roślin sadowniczych wpisanych do krajowego rejestru w Polsce:
http://www.coboru.pl/Publikacje_COBORU/Listy_odmian/lo_sady_2018.pdf
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Portal informacyjny branży szkółkarskiej: <https://www.ogrodinfo.pl/szkolkarstwo>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Raport średnio- i długoterminowych kierunków rozwoju polskiego ogrodnictwa w zakresie produkcji roślin rabatowych i balkonowych, roślin cebulowych i bulwiastych oraz aktualizacji danych ozdobnej produkcji szkółkarskiej:
http://www.inhort.pl/files/program_wieloletni/PW_2015_2020_IO/spr_2017/5.1_Raport2017_o_zdobne_Marosz.pdf
- Rejestr środków ochrony roślin: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/rejestr-rodkow-ochrony-roslin>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Wyszukiwarka roślin Związku Szkółkarzy Polskich: <https://zszp.pl/wyszukiwarka-roslin/?sort=0>
- Wyszukiwarka środków ochrony roślin: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/wyszukiwarka-srodkow-ochrony-roslin>
- Związek szkółkarzy polskich: <https://zszp.pl>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.

Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.

Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Bronowanie	Czynność polegająca na płytkim spulchnieniu gleby, pokruszeniu brył, zniszczeniu chwastów, przerwaniu parowania wody, wyrównaniu powierzchni pola oraz przykrycia ziemią posianych nasion.	Kowalczyk J., Bieganski F.: Mechanizacja ogrodnictwa cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
2	Bruzdownik	Maszyna do robienia bruzd przy ręcznym sadzeniu sadzonek drzew i krzewów owocowych oraz ozdobnych.	http://www.agromod.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=36:bruzdownik-z-gboszami&catid=2:maszyny-szkokarskie&Itemid=81 [dostęp: 31.03.2019]

3	Byliny	Rośliny zielne, nieposiadające drewniejących pędów, żyjące dłużej niż dwa lata. Odrastają co roku dzięki organom podziemnym np. cebulom, bulwom, kłączom.	Czynczyk A.: Szkółkarstwo sadownicze. Wyd. 3. PWRiL, Warszawa 2012
4	Ciągnik szcudłowy	Ciągnik konstruowany na zamówienie szkółkarzy. Charakteryzuje się zwiększonym prześwitem (do ok. 160 cm), dzięki czemu może wjechać w uprawy szkółkarskie nie niszcząc ich. Wykorzystywany jest jako nośnik maszyn i narzędzi szkółkarskich.	Czynczyk A.: Szkółkarstwo sadownicze. Wyd. 3. PWRiL, Warszawa 2012
5	Dołowanie	Jeden ze sposobów przechowywania w ciągu zimy sadzonek drzew i krzewów polegający na wykopaniu dołka w ziemi i obsypaniu korzeni ziemią.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/3893586/dolowanie-roslin.html [dostęp: 31.03.2019]
6	Defoliator mechaniczny	Maszyna służąca do otrząsania liści z sadzonek drzew i krzewów po ich wykopywaniu przed okresem naturalnego opadania liści. Może być montowany na ciągniku lub pracować samodzielnie.	Czynczyk A.: Szkółkarstwo sadownicze. Wyd.3. PWRiL, Warszawa 2012
7	Fertygacja	Sposób nawożenia roślin, polegający na połączeniu podlewania roślin z nawożeniem. Nawozy mineralne są rozpuszczane w wodzie, którą potem podlewane są rośliny.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/fertygacja;3900585.html [dostęp: 31.03.2019]
8	Glebo Gryzarka	Maszyna stosowana do uprawy gleby. Praca wykonywana jest przez obrotowy wał, na którym umieszczono łukowato wygięte zęby. Zęby odcinają kęsy gleby i odrzucają je.	Kowalczuk J., Bieganowski F.: Mechanizacja ogrodnictwa cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
9	Głębosz	Maszyna lub narzędzie rolnicze służące do głębokiego spulchnienia gleby. Głębokość jego pracy wynosi co najmniej 40 cm.	Kowalczuk J., Bieganowski F.: Mechanizacja ogrodnictwa cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
10	Kwalifikacja szkółek	Ocena i kontrola określonych grup roślin szkółkarskich pod względem zdrowotności produkowanego materiału szkółkarskiego.	Czynczyk A.: Szkółkarstwo sadownicze. Wyd. 3. PWRiL, Warszawa 2012
11	Krzewy jagodowe	Grupa roślin sadowniczych, których owocem jest jagoda. Zaliczamy tu między innymi: porzeczki, agrest, jagodę kamczacką, aronie, winorośl.	Czynczyk A.: Szkółkarstwo sadownicze. Wyd. 3. PWRiL, Warszawa 2012
12	Kultywator	Narzędzie służące do spulchniania i kruszenia gleby po wykonanej orce, mieszania nawozów oraz wykonywania prac przygotowujących glebę do siewu nasion lub sadzenia roślin.	Kowalczuk J., Bieganowski F.: Mechanizacja ogrodnictwa cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
13	Matecznik	Miejsce, poletko w gospodarstwie na którym uprawia się sadzonki roślin (rośliny mateczne) przeznaczone do rozmnażania.	https://sjp.pwn.pl/slowniki/matecznik.html [dostęp: 31.03.2019]
14	Materiał rozmnożeniowy	Nasiona i części roślin stosowane do rozmnażania roślin oraz sadzonki wykorzystywane w dalszym procesie produkcji.	Czynczyk A.: Szkółkarstwo sadownicze. Wyd. 3. PWRiL, Warszawa 2012
15	Materiał szkółkarski	Rośliny wyprodukowane w szkółkach stosowane do zakładania upraw sadowniczych, ogrodów.	Czynczyk A.: Szkółkarstwo sadownicze. Wyd. 3. PWRiL, Warszawa 2012
16	Obsypnik	Narzędzie służące do formowania redlin (wałków z ziemi – zwykle w kształcie trójkąta lub trapezu) na powierzchni pola. Niszczy chwasty, spulchnia glebę oraz nagarnia ziemię na rośliny.	Kowalczuk J., Bieganowski F.: Mechanizacja ogrodnictwa cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
17	Okulizacja	Sposób rozmnażania roślin polegający na wszczępieniu pąka liściowego z fragmentem kory i drewna rośliny szlachetnej pod korę podkładki.	Czynczyk A.: Szkółkarstwo sadownicze. Wyd. 3. PWRiL, Warszawa 2012

18	Orka	Czynność wykonywana za pomocą pługa, mająca na celu odwrócenie i pokruszenie uprawianej warstwy gleby.	Kowalczyk J., Bieganski F.: Mechanizacja ogrodnictwa cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
19	Pielnik	Narzędzie służące do niszczenia chwastów, kruszenia brył oraz przewietrzania gleby między rzędami roślin uprawnych.	Kowalczyk J., Bieganski F.: Mechanizacja ogrodnictwa cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
20	Pikowanie siewek	Zabieg wykonywany w ogrodnictwie polegający na wyjmowaniu z podłoża lub gruntu gęsto rosnących roślin i sadzeniu ich w większej odległości. Wykonuje się go we wczesnej fazie wzrostu roślin rozmnażanych przez wysiew nasion.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/pikowanie;3957155.html [dostęp: 31.03.2019]
21	Podkładka	Roślina „dziko rosnąca” o określonych cechach na której szczepimy lub okulizujemy odmianę szlachetną.	Czynczyk A.: Szkółkarstwo sadownicze. PWRiL, Warszawa 2012
22	Podkrzesywanie	Zabieg wykonywany w szkółkach drzew i krzewów mający na celu wykształcenie pnia. Polega na usuwaniu pędów bocznych do określonej wysokości.	Czynczyk A.: Szkółkarstwo sadownicze. Wyd. 3. PWRiL, Warszawa 2012
23	Rośliny sadownicze	Byliny, drzewa i krzewy uprawiane w sadach i na plantacjach ze względu na jadalne owoce.	Czynczyk A.: Szkółkarstwo sadownicze. Wyd. 3. PWRiL, Warszawa 2012
24	Rozmnażanie roślin	Wytwarzanie nowych organizmów roślinnych. Wykonuje się przez wysiew nasion lub przez pocięcie roślin na części np. korzenie, łodygi, liście.	Czynczyk A.: Szkółkarstwo sadownicze. Wyd. 3. PWRiL, Warszawa 2012
25	Sady nasienne	Wyznaczone, specjalne miejsca w których produkuje się owoce w celu pozyskania nasion do dalszego rozmnażania roślin.	http://www.szkolkarstwo.pl/article.php?id=487 [dostęp: 31.03.2019]
26	Sady zraźnikowe	Wyznaczone, specjalne miejsce, w którym prowadzi się uprawę drzew i krzewów w celu pozyskania pędów do szczepienia lub okulizacji. W sadach tych nie produkuje się owoców.	Czynczyk A.: Szkółkarstwo sadownicze. Wyd. 3. PWRiL, Warszawa 2012
27	Szczepienie	Sposób rozmnażania polegający na wszczepieniu w roślinę „dziko rosnącą” fragmentu pędu rośliny szlachetnej.	Czynczyk A.: Szkółkarstwo sadownicze. Wyd. 3. PWRiL, Warszawa 2012
28	Sekator pneumatyczny	Służy do cięcia pędów, ścinania podkładek. Zespół tnący napędzany jest siłą sprężonego powietrza.	Kowalczyk J., Bieganski F.: Mechanizacja ogrodnictwa cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
29	Spulchniacz	Maszyna służąca do spulchnienia gleby, niszczenia wschodzących chwastów, mieszania nawozów mineralnych z glebą w uprawach roślin.	Kowalczyk J., Bieganski F.: Mechanizacja ogrodnictwa cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
30	Środki ochrony roślin	Związki chemiczne, ich mieszaniny lub organizmy żywe stosowane do zawalczenia chorób, szkodników lub chwastów w uprawach.	Kowalczyk J., Bieganski F.: Mechanizacja ogrodnictwa cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
31	Wyorywacz boczny (szkółkarski)	Maszyna szkółkarska służąca do wykopywania drzewek i krzewów w szkółkach gruntowych.	Kowalczyk J., Bieganski F.: Mechanizacja ogrodnictwa cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
32	Zabiegi uprawowe	Czynności wykonywane maszynami lub narzędziami uprawowymi mające na celu przygotowanie gleby do siewu nasion lub sadzenia roślin.	Kowalczyk J., Bieganski F.: Mechanizacja ogrodnictwa cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.